

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/973/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6412213118
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6412213118.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a členov senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša, v právnej veci navrhovateľa POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom 811 09 Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpeného Advokátskou kanceláriou FRIDRICH PAĽKO, s. r. o., so sídlom 811 09 Bratislava, Grösslingova 4, proti odporcovi Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 6C/129/2012-69 zo dňa 27. mája 2014, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e** .
Odporcovi sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Navrhovateľ uplatnil náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy z dôvodu tvrdeného nesprávneho úradného postupu exekučného súdu, ktorý nerozhodol o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonom stanovenej lehote. Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal, aby bola odporcovi uložená povinnosť zaplatiť mu vyčíslenú majetkovú škodu v sume 125,- EUR a nemajetkovú ujmu v sume 275,- EUR, ktorá mu mala vzniknúť v exekučných konaniach Okresného súdu Žiar nad Hronom 9Er/954/2010. Okresný súd sa zaoberal návrhom navrhovateľa na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ a ods. 2 písm. c/ OSP, ktorý zamietol s odôvodnením, že podanie ústavnej sťažnosti proti rozhodnutiu súdu o vylúčení sudcov okresného súdu nie je takým dôvodom, ktorý by zakladal obligatórnu povinnosť súdu konanie prerušiť alebo fakultatívnu možnosť prerušenia konania. Navrhovateľ uplatnil zákonné právo namietat' nestrannosť súdu a o jeho námietke bolo rozhodnuté, nadriadený súd zákonného sudcu nevyhlúčil a týmto rozhodnutím je okresný súd viazaný.

Okresný súd z exekučného spisu sp. zn. 9Er/954/2010 zistil, že dňa 07. 06. 2010 bol súdu doručený návrh súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, kde exekučným titulom bol rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu č. SR 01573/10 z 07. 04. 2010, proti povinnej Gabriele Truskovej pre vymoženie pohľadávky 153,94 EUR.. Poverenie bolo vydané dňa 15. 06. 2010.

Okresný súd nemal preukázaný nesprávny úradný postup exekučného súdu v uvedenom exekučnom konaní. Navrhovateľ nepreukázal nesprávny úradný postup, vznik škody ani výšku škody ani nemajetkovú ujmu.

Na právne zdôvodnenie okresný súd uviedol § 9 ods. 1, ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, § 44 ods. 2 Exekučného

poriadku. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP, § 151 ods. 2 OSP a úspešnému odporcovi ich náhradu nepriznal, pretože podľa obsahu spisu mu v konaní žiadne trovy nevznikli.

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej 15 dňovej lehote (ust. § 204 ods. 1, veta prvá, OSP) odvolanie žalobca. Uviedol, že konaním súdu mu bolo upreté, resp. odňaté právo na prejednanie a rozhodnutie veci nestranným súdom napriek tomu, že rozhodovanie vecí zákonným sudcom je základným predpokladom na splnenie podmienok spravodlivého procesu (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 345/09). Navrhovateľ v konaní uskutočnil podanie, ktorým upovedomil súd o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že sudcu, ktorému bola vec pridelená systémom súdneho manažmentu na prejednanie a rozhodnutie, je potrebné z konania vylúčiť. Okolnosť, že krajský súd nevidel v označených skutočnostiach dôvod na vylúčenie sudcu, však nič podľa neho nemení na tom, že v očiach navrhovateľa a objektívne v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. V konaní bolo preto možné uskutočniť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad. Ústne pojednávanie vo veci odklad pripúšťalo a nebolo neodkladným úkonom za danej procesnej situácie. Zdôraznil, že konečné meritórne rozhodnutie vo veci súdom vylúčeným sudcom neprichádzalo v čase jeho vydania do úvahy aj preto, že súd v rovnakom rozhodnutí rozhodol aj o zamietnutí návrhu navrhovateľa na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p., proti ktorému legálne pripustil odvolanie. Meritórne rozhodnutie súdu považoval preto za predčasné. Vytýkal i to, že súd nedostatočne oboznámil navrhovateľa s podmienkami, za ktorých je možné viesť konanie, keď ignoroval jeho žiadosť o zrušenie (odročenie) nariadeného pojednávania z dôležitého dôvodu, a preto nesprávne aplikoval § 101 ods. 2 O. s. p. a viedol pojednávanie, na ktorom za neprítomnosti navrhovateľa meritórne rozhodol. Z tohto dôvodu sa navrhovateľ nemal možnosť vyjadriť k tvrdeniam odporcu, z ktorých súd pri svojom rozhodnutí vychádzal a zachytil ich aj v odôvodnení svojho rozhodnutia. Nemal možnosť sa vyjadriť ani k dôkazom, ktoré súd vykonal a založil na nich svoje rozhodnutie. Za takejto procesnej situácie preto došlo k degradácii zásady kontradiktórnosti, k porušeniu práva navrhovateľa na súdnu ochranu, ako aj k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom. Navrhol preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP), prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. § 212 ods. 1 OSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 1, 2 OSP napadnutý rozsudok okresného súdu, ktorým okresný súd zamietol návrh navrhovateľa vo veci samej a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania, podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil ako vecne správny.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Po preskúmaní veci odvolací súd konštatuje, že okresný súd vykonal dokazovanie vo veci v dostatočnom rozsahu, vykonané dôkazy správne vyhodnotil podľa § 132 OSP a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil podľa § 157 ods. 2 OSP. Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Okresný súd neporušil právo účastníkov konania na spravodlivý proces, nakoľko v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak, okresný súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj náležite vyhodnotil (Nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 36/2010).

Odvolací súd poukazuje na zodpovednosť navrhovateľa za obsahové vymedzenie svojho odvolania v spojitosti s nevyhnutnosťou odvolacieho súdu rešpektovať svoju viazanosť odvolacími dôvodmi (§ 212 ods. 1 OSP). Odvolací súd nie je oprávnený preskúmať prvostupňové rozhodnutie na základe iných, než účastníkom konania v odvolaní vznesených námietok. V tejto súvislosti je zrejmé, že z dôvodu predkladania veľkého množstva typových podaní navrhovateľom na súdy, hmotnoprávne a ani procesnoprávne odvolacie dôvody nekorešpondujú s právnymi dôvodmi a skutkovými zisteniami, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie.

Podstatná časť odvolacích námietok navrhovateľa je založená na tvrdení, že vo veci nerozhodoval nestranný sudca. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd nadriadený, rozhodol v každej z vecí, ktoré okresný súd spojil na spoločné konanie, že zákonný sudca nie je vylúčený z pojednávania a rozhodovania tejto veci. Od vydania týchto rozhodnutí, v ktorých nadriadený súd podrobne uviedol

dôvody, pre ktoré zákonného sudcu možno považovať za nestranného zo subjektívneho aj objektívneho hľadiska, nedošlo ku žiadnym novým skutočnostiam majúcim vplyv na nestrannosť zákonného sudcu, preto je argumentácia odvolateľa o konaní vylúčeného sudcu bezpredmetná. Nad rámec uvedeného odvolací súd dopĺňa, že aktuálna aplikačná prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pri zohľadnení tak subjektívneho, ako aj objektívneho hľadiska (teória zdania) sa v prevažujúcej miere prikláňa k záveru o povinnosti, ako aj požiadavke na sudcu v každej veci zachovať vecný, profesionálny prístup, nadhľad, potrebnú dávku odstupu, pričom samotná skutočnosť, že predmetom konania je nesprávny úradný postup súdu, na ktorom sudca vykonával aj svoju funkciu, nezakladá pomer sudcu k veci, teda dôvod pre jeho vylúčenie. Je nutné rozlišovať medzi pojmom „súd“ a „sudcovia“ a z hľadiska zásad spravodlivého procesu citlivo zvažovať ich vzťah v posudzovaných súvislostiach. Nezodpovedá právnym pomerom priliehavosť názoru o mechanickom vzťahu medzi súdom a sudcami tohto súdu. Vzťah sudcov je pri výkone rozhodovacej činnosti riadený princípom prezumpcie nezávislosti súdnej moci, ktorá nepodlieha subjektívnym pocitom sudcov pri ich rozhodovaní a nie je ničím zaťažovaná v ich postojoch voči súdu. Pôsobenie sudcov na určitom súde je vždy objektívne dané, len samá táto skutočnosť nemôže byť dôvodom ich vylúčenia. Sudcovia ako reprezentanti verejnej moci by tak a priori stáli vo svetle spochybňujúcim ich profesionálne schopnosti. Vzájomný vzťah medzi sudcom a súdom nie je vzťahom zamestnaneckým alebo služobným. Sudca je pri výkone funkcie sudcu nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia, rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietahov, len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom (§ 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z.). Skutočnosť, že predmetom konania je nesprávny úradný postup súdu, na ktorom sudca vykonáva svoju funkciu, nezakladá pomer sudcu k veci, a teda neexistuje dôvod pre vylúčenie zákonného sudcu z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci. V tejto súvislosti odvolací súd opätovne poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo 727/2011, v ktorom bol vyslovený názor, že sudcu vecne a miestne príslušného súdu nevylučuje z prejednávania a rozhodovania veci o náhradu škody len tá skutočnosť, že postupom sudcu v inej veci mala byť navrhovateľovi spôsobená škoda. Otázku, či vo veci rozhodoval vylúčený sudca, môže preskúmať súd vyššieho stupňa v riadnom inštančnom postupe na základe riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov, teda nie ústavný súd v konaní o sťažnosti (sťažnostiach) navrhovateľa. Uvedené vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu SR v skutkovo a právne totožnej veci, napr. sp. zn. I. ÚS 89/2013 zo dňa 06. 02. 2013, resp. I. ÚS 92/2013 zo dňa 13. 02. 2013, ktorými rozhodoval o sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. proti uzneseniam Krajského súdu v Banskej Bystrici, a ktorými rozhodol tak, že návrh navrhovateľa odmietol pre nedostatok právomocí Ústavného súdu Slovenskej republiky na ich prerokovanie a rozhodnutie.

Odvolací súd nespochybňuje, že súčasťou kontradiktórneho konania je právo účastníka byť oboznámený s predloženými dôkazmi, vyjadriť sa k nim a podávať dôkazné návrhy. Zásadu kontradiktórnosti však nemožno vykladať absolútne, resp. formalisticky, ale len vo väzbe s ostatnými zásadami (ustanoveniami) procesného predpisu. Predovšetkým účastník konania realizuje svoje procesné práva v rámci súdneho pojednávania, na ktoré bol navrhovateľ riadne a včas predvolaný, pričom o možnosť ich uplatnenia sa obral sám svojím postupom, a to bezdôvodnou neúčastou na súdnom pojednávaní. V prípade pojednávania bez prítomnosti účastníka za podmienok predpokladaných zákonom nemôže dôjsť k odňatiu práva účastníka konať pred súdom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 116/93) a zároveň nie je porušená zásada kontradiktórnosti sporového konania. Ustanovenie § 101 ods. 2 OSP umožňuje súdu konať v dôvodných prípadoch v neprítomnosti účastníkov konania. Dôvodom žiadosti navrhovateľa o odročenie pojednávania bola námietka zaujatosti sudcu, ktorý vec prejednáva, z dôvodu absencie jeho nestrannosti. Ak sudca takémuto návrhu na odročenie pojednávania nevyhovel a vec následne prejednal a rozhodol v neprítomnosti účastníkov a právneho zástupcu navrhovateľa, postupoval v plnom súlade s ust. § 101 ods. 2 OSP, keďže o jeho vylúčení, resp. nevyvúčení z prejednávania a rozhodovania veci z tých istých dôvodov už bolo právoplatne rozhodnuté nadriadeným súdom. Účasť na pojednávaní súdom je právo, ktoré v prejednávanej veci navrhovateľom a jeho právnym zástupcom nebolo využité. Súčasne v tejto veci neexistoval iný dôležitý dôvod na odročenie pojednávania. Iné chápanie predmetného ustanovenia by viedlo k nežiaducim prietahom v konaní, ktorých tvrdená existencia je v konečnom dôsledku základom samotného nároku uplatňovaného navrhovateľom v návrhu.

Odporca sa k návrhu na začatie konania vyjadril na výzvu súdu podaním zo dňa 08. 10. 2013, ktoré bolo doručené na vedomie právnemu zástupcovi navrhovateľa, tak isto predvolanie na pojednávanie (viď doručku na č. I. 32 spisu), a teda, navrhovateľovi nebola súdom odňatá možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam odporcu v konaní. Odvolací súd konštatuje, že okresný súd umožnil účastníkom realizáciu

ich procesných práv a nadväzne zákonným spôsobom vyhodnotil tvrdenia účastníkov konania a dôkazy. Okresný súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktoré bol navrhovateľ riadne a včas predvolaný (viď zápisnicu o pojednávaní č. I. 67 spisu). V žiadnom prípade neobstojí ani ďalšie tvrdenie navrhovateľa, ak uvádza, že v danej veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania. Uvedené je v úplnom rozpore s vyššie uvedenými skutočnosťami.

Hmotno-právnym dôvodom zamietnutia uplatneného nároku navrhovateľa bolo nepreukázanie nesprávneho úradného postupu ako základného predpokladu pre vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Navrhovateľ v danom prípade odôvodňoval nesprávny úradný postup exekučného súdu nedodržaním zákonom stanovenej 15 dňovej lehoty na vydanie poverenia v exekučnom konaní. Okresný súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že v súdnej veci nebol exekučný súd viazaný 15 dňovou zákonnou lehotou, nemal teda za preukázaný nesprávny úradný postup ako jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Okresný súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že v súdnej veci k prieťahom nedošlo, nemal za preukázaný nesprávny úradný postup ako jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, preto ďalšie dokazovanie vo veci by bolo preto nadbytočné.

Za nesprávny úradný postup nie je možné považovať postup okresného súdu, ktorý po doručení žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe rozhodcovského rozsudku pristúpil k riešeniu otázky, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej, resp. platnej rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky). Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd nielen oprávnený, ale aj povinný riešiť otázku, či právomoc rozhodcovského súdu bola založená platne uzavretou rozhodcovskou zmluvou ako podmienku materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu. Takýto právny záver vyplýva z nespočetného množstva rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, napr. 3Cdo 385/2012, 6Cdo 228/2011, 6Cdo 105/2011, 5Cdo 230/2011, 1Cdo 54/2013 a iné.

Všeobecne a v súlade s ustálenou súdnou praxou možno nesprávny úradný postup vymedziť tak, že ide o porušenie právnou normou ustanoveného predpísaného postupu štátneho orgánu, resp. o porušenie účelu postupu štátneho orgánu, ktorý - či už súvisí s rozhodovacou činnosťou štátneho orgánu, alebo s ňou nesúvisí - nenašiel svoj bezprostredný výraz vo vydanom rozhodnutí. Pod termín „postup“ možno subsumovať ako (činnosť) štátneho orgánu, tak aj jeho nekonanie (nečinnosť alebo opomenutie), viď aj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 24/2004.

Zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom, je v sústave práva zaradená do občianskoprávneho zodpovednostného systému; ide o občianskoprávnu zodpovednosť osobitného druhu upravenú samostatným zákonom. Ide o zodpovednosť objektívnu bez zreteľa na zavinenie, nemožno sa jej zbaviť. Základnými predpokladmi vzniku tejto zodpovednosti je jednak (v danej veci) vytýkaný nesprávny úradný postup okresného súdu, existencia škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. Keďže predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je súčasné, teda kumulatívne splnenie všetkých troch základných predpokladov, je zjavné, že bez zistenia prvého predpokladu, a to nesprávneho úradného postupu, nie je dôvodné skúmať existenciu vzniku škody ako majetkovej či nemajetkovej ujmy, resp. príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Ak jeden z predpokladov nevyhnutný pre vznik zodpovednosti za škodu, a to nesprávny úradný postup, nebol v konaní zistený, preukázaný, a naopak, vykonané dokazovanie preukázalo, že okresný súd postupoval plynulo a bez prieťahov, nedošlo k vzniku zodpovednosti štátu za škodu. Okresný súd preto dôvodne aj s prioritou na hospodárnosť konania ďalšie predpoklady vzniku zodpovednosti skúmať nemusel.

Odvolací súd ďalej poznamenáva, že od doručenia žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie 07. 06. 2010 do vydania poverenia 15. 06. 2010 uplynulo 8 kalendárnych dní, preto tvrdenia navrhovateľa boli zjavne nepreukázané, neopodstatnené a samoučelné.

Vzhľadom na tieto dôvody, ako aj dôvody, ktoré vo svojom rozhodnutí uviedol súd prvého stupňa, a ktoré nebolo potrebné opätovne uvádzať v tomto rozhodnutí, odvolací súd podľa § 219 ods. 1 OSP. rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil, a to vrátane súvisiaceho výroku o náhrade trov prvostupňového konania (§ 206 ods. 2 OSP). Okresný súd pri rozhodovaní o náhrade trov

prvostupňového konania vychádzal správne z ust. § 142 ods. 1 OSP, podľa úspechu v konaní a súčasne dôvodne aplikoval ust. § 151 OSP.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodoval podľa výsledku odvolacieho konania a § 151 ods. 1, ods. 2 OS. Vzhľadom k tomu, že úspešný odporca náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil a z obsahu spisu ani trovy odvolacieho konania nevyplývajú, odvolací súd mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.